

Γνωμοδότηση της Ευρωπαϊκής Οικονομικής και Κοινωνικής Επιτροπής για την «Ανακοίνωση της Επιτροπής προς το Συμβούλιο και το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο Εκσυγχρονισμός του εταιρικού δικαίου και ενίσχυση της εταιρικής διακυβέρνησης στην Ευρωπαϊκή Ένωση — ένα πρόγραμμα για την επίτευξη προόδου»

(COM(2003) 284 τελικό)

(2004/C 80/05)

Στις 22 Μαΐου 2003 και σύμφωνα με το άρθρο 262 της Συνθήκης για την Ευρωπαϊκή Κοινότητα, η Επιτροπή αποφάσισε να ζητήσει τη γνωμοδότηση της Ευρωπαϊκής Οικονομικής και Κοινωνικής Επιτροπής για την ανωτέρω ανακοίνωση.

Το ειδικευμένο τμήμα «Ενιαία αγορά, παραγωγή και κατανάλωση», στο οποίο ανατέθηκε η προετοιμασία των σχετικών εργασιών, υιοθέτησε τη γνωμοδότησή του στις 12 Νοεμβρίου 2003, με βάση εισηγητική έκθεση του κ. Ravoet.

Κατά την 404η σύνοδο ολομέλειας της 10ης και 11ης Δεκεμβρίου 2003 (συνεδρίαση της 10ης Δεκεμβρίου), η Ευρωπαϊκή Οικονομική και Κοινωνική Επιτροπή υιοθέτησε ομόφωνα την ακόλουθη γνωμοδότηση.

1. Εισαγωγή

1.1. Με το έγγραφο COM(2003) 284 τελικό, η Ευρωπαϊκή Επιτροπή δημοσίευσε την ανακοίνωση προς το Συμβούλιο και το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο με τίτλο «Εκσυγχρονισμός του εταιρικού δικαίου και ενίσχυση της εταιρικής διακυβέρνησης στην Ευρωπαϊκή Ένωση — ένα πρόγραμμα για την επίτευξη προόδου».

1.2. Η εν λόγω ανακοίνωση είναι η απάντηση της Επιτροπής στην τελική έκθεση που δημοσιεύτηκε στις 4 Νοεμβρίου 2002 από την ομάδα εμπειρογνομόνων υψηλού επιπέδου για το εταιρικό δίκαιο, με εντολή του επιτρόπου κ. Bolkestein, υπό τον τίτλο «Ένα σύγχρονο ρυθμιστικό πλαίσιο για το εταιρικό δίκαιο στην Ευρώπη».

1.3. Στην ανακοίνωση ορίζονται οι κύριοι στόχοι που πρέπει να επιδιώκονται με κάθε πρωτοβουλία της Ευρωπαϊκής Ένωσης που σχετίζεται με τον εκσυγχρονισμό του Ευρωπαϊκού εταιρικού δικαίου και την ενίσχυση της εταιρικής διακυβέρνησης. Στα πλαίσια αυτά, η Επιτροπή προτείνει ένα σχέδιο δράσης στο οποίο ενσωματώνονται οι τρέχουσες βραχυπρόθεσμες, μεσοπρόθεσμες και μακροπρόθεσμες προτεραιότητες. Για κάθε μια από τις προτεραιότητες αυτές, η Επιτροπή υποδεικνύει το είδος του μέσου που προτίθεται να χρησιμοποιήσει καθώς και τη χρονική στιγμή που σχεδιάζει να αναλάβει δράση.

1.4. Με το πρόγραμμα δράσης επιδιώκεται η υλοποίηση δύο στόχων: αφενός, η ενίσχυση των δικαιωμάτων των μετόχων και η προστασία τρίτων και, αφετέρου, η προώθηση της αποτελεσματικότητας και της ανταγωνιστικότητας των επιχειρήσεων.

1.4.1. Όσον αφορά στον πρώτο στόχο, η Επιτροπή πιστεύει ότι ένα αποτελεσματικό σύστημα προστασίας των μετόχων και των δικαιωμάτων τους, το οποίο θα προστατεύει τις οικονομίες και τις συντάξεις εκατομμυρίων ατόμων και θα ενισχύει μακροπρόθεσμα τα θεμέλια των κεφαλαιαγορών σε ένα πλαίσιο διαφοροποίησης των μετόχων στο εσωτερικό της Ευρωπαϊκής Ένωσης, είναι απαραίτητη προϋπόθεση για να μπορούν οι εταιρίες να συγκεντρώνουν κεφάλαια με το μικρότερο δυνατό κόστος.

1.4.2. Η εν λόγω αποτελεσματική προστασία των εταιρών και τρίτων θα είναι ακόμη πιο σημαντική στο μέλλον, ενόψει της αυξανόμενης κινητικότητας των εταιρειών στο εσωτερικό της Ευρωπαϊκής Ένωσης.

1.4.3. Όσον αφορά στο δεύτερο στόχο, η αποτελεσματικότητα και η ανταγωνιστικότητα των επιχειρήσεων εξαρτώνται από πολλούς παράγοντες και ιδιαίτερος από ένα υγιές πλαίσιο εταιρικού δικαίου και την ορθή ισορροπία μεταξύ ενεργειών που υλοποιούνται σε εθνικό και σε κοινοτικό επίπεδο.

2. Κύρια σημεία της ανακοίνωσης

2.1. Το πρόγραμμα δράσης διαρθρώνεται γύρω από τους ακόλουθους επτά άξονες: εταιρική διακυβέρνηση, διατήρηση και τροποποίηση του κεφαλαίου, ομάδες και πυραμίδες, αναδιάρθρωση και κινητικότητα των εταιρειών, Ευρωπαϊκή ιδιωτική εταιρεία, Ευρωπαϊκή συνεταιριστική εταιρεία και άλλες νομικές μορφές επιχειρήσεων σε ευρωπαϊκό επίπεδο, ενίσχυση της διαφάνειας των εθνικών νομικών μορφών επιχειρήσεων.

Πρέπει να τονιστεί ότι η Επιτροπή δίνει ιδιαίτερη έμφαση στην «εταιρική διακυβέρνηση».

2.2. Όσον αφορά στο θέμα της εταιρικής διακυβέρνησης, η Επιτροπή προτείνει να μην υιοθετεί ευρωπαϊκός κώδικας αλλά να ακολουθηθεί κοινή προσέγγιση για ορισμένους βασικούς κανόνες και να εξασφαλιστεί ο επαρκής συντονισμός των κωδίκων που αφορούν την εταιρική διακυβέρνηση.

Στους κανόνες αυτούς συμπεριλαμβάνονται οι ακόλουθοι:

— Καλύτερη πληροφόρηση για τις πρακτικές της εταιρικής διακυβέρνησης

Όσον αφορά στο σημείο αυτό, η Επιτροπή προτείνει να υποχρεούνται οι εισηγμένες εταιρείες να συμπεριλαμβάνουν στις ετήσιες εκθέσεις τους δήλωση για την εταιρική διακυβέρνηση.

Εξάλλου, η Επιτροπή προβλέπει την πληροφόρηση για το ρόλο που διαδραματίζουν οι θεσμικοί επενδυτές.

— Η ενίσχυση των δικαιωμάτων των μετόχων

Στο πρόγραμμα δράσης προβλέπεται, εκτός άλλων, ότι οι μέτοχοι των εισηγμένων στο Χρηματιστήριο εταιρειών πρέπει να διαθέτουν ηλεκτρονικά μέσα που να τους παρέχουν τη δυνατότητα πρόσβασης στις απαραίτητες πληροφορίες, πριν από τη διεξαγωγή γενικών συνελεύσεων.

Εξάλλου, για την εγκαθίδρυση μιας πραγματικής δημοκρατίας των μετόχων βάσει της αρχής «μια μετοχή/μια ψήφος», η Επιτροπή προτείνει τη διενέργεια μελέτης, βραχυπρόθεσμα ή μεσοπρόθεσμα, για τις συνέπειες μιας παρόμοιας προσέγγισης.

— Η μεταρρύθμιση του διοικητικού Συμβουλίου των εισηγμένων εταιρειών

Στις περιπτώσεις που υπάρχει κίνδυνος σύγκρουσης συμφερόντων, στο πρόγραμμα δράσης προτείνεται να λαμβάνονται οι αποφάσεις αποκλειστικά από εξωτερικά διευθυντικά στελέχη που να είναι στην πλειοψηφία τους ανεξάρτητα. Παράλληλα, θα πρέπει να ενθαρρυνθεί η σύσταση επιτροπών που θα είναι αρμόδιες για τους διορισμούς, τις αμοιβές και τον έλεγχο.

Τέλος, όσον αφορά την αμοιβή των διευθυντικών στελεχών εισηγμένων εταιρειών, ο στόχος της Ευρωπαϊκής Ένωσης είναι να προωθήσει τη θέσπιση ενός κατάλληλου καθεστώτος το οποίο θα αποτελείται από τέσσερα ουσιαστικά σκέλη: δημοσιοποίηση της πολιτικής αμοιβών στους ετήσιους λογαριασμούς, δημοσίευση λεπτομερών πληροφοριών για την αμοιβή των μεμονωμένων διευθυντών στους ετήσιους λογαριασμούς, προηγούμενη έγκριση από τη γενική συνέλευση των μετόχων των συστημάτων που προβλέπουν τη χορήγηση μετοχών ή δικαιώματος αγοράς μετοχών στους διευθυντές, συνυπολογισμός του κόστους αυτών των συστημάτων στους ετήσιους λογαριασμούς της εταιρείας.

— Η ευθύνη των διευθυντικών στελεχών

Ο στόχος είναι, εκτός άλλων, να καθιερωθεί η συλλογική ευθύνη όλων των διευθυντικών στελεχών για τις οικονομικές και τις βασικές μη οικονομικές καταστάσεις.

— Ο συντονισμός των προσπαθειών των κρατών μελών για τη βελτίωση της εταιρικής διακυβέρνησης

Αυτό που επιδιώκεται είναι η δημιουργία ενός Ευρωπαϊκού Φόρουμ εταιρικής διακυβέρνησης ο στόχος του οποίου θα είναι να ενθαρρύνει τη σύγκλιση των εθνικών κωδίκων.

2.3. Ο δεύτερος άξονας της ανακοίνωσης είναι η διατήρηση και η τροποποίηση του κεφαλαίου.

Αυτό που επιδιώκεται είναι, εκτός άλλων, η απλούστευση της δεύτερης οδηγίας που αναφέρεται στο θέμα αυτό, προκειμένου να προαχθεί η ανταγωνιστικότητα των επιχειρήσεων χωρίς να μειωθεί η προστασία που παρέχεται στους μετόχους και στους πιστωτές.

2.4. Ο τρίτος άξονας αφορά τις ομάδες και τις πυραμίδες.

Η Επιτροπή δεν έχει την πρόθεση να ενεργοποιήσει εκ νέου το σχέδιο ένατης οδηγίας για τις σχέσεις ομίλου, αλλά πρόκειται να θεσπίσει ειδικές διατάξεις για τα ορισμένα θέματα όπως η ενδεχόμενη απαγόρευση της εισαγωγής στο Χρηματιστήριο εταιρειών που ανήκουν σε καταχρηστικές πυραμίδες.

2.5. Ο τέταρτος άξονας της ανακοίνωσης είναι η αναδιάρθρωση και η κινητικότητα των εταιρειών.

Η Επιτροπή προτιμάται, εκτός άλλων, να υιοθετήσει βραχυπρόθεσμα προτάσεις οδηγίας με αντικείμενο τις διασυνοριακές συγχωνεύσεις και τη μεταφορά της έδρας μιας εταιρείας σε άλλο κράτος μέλος.

2.6. Ο πέμπτος άξονας αφορά την Ευρωπαϊκή ιδιωτική εταιρεία.

Το εν λόγω προαιρετικό εταιρικό σχήμα προορίζεται να καλύψει τις ανάγκες των μικρομεσαίων επιχειρήσεων που δραστηριοποιούνται σε περισσότερα του ενός κράτη μέλη.

2.7. Ο έκτος άξονας αφορά την Ευρωπαϊκή συνεταιριστική εταιρεία και άλλες νομικές μορφές επιχειρήσεων σε ευρωπαϊκό επίπεδο (όπως παραδείγματος χάριν ιδρύματα και αλληλασφαλιστικές εταιρείες).

Η Επιτροπή προτιμάται να υποστηρίξει ενεργά τη νομική διαδικασία που έχει κινηθεί στους τομείς αυτούς και να δώσει ιδιαίτερη προσοχή στην ανάπτυξη νέων ευρωπαϊκών νομικών μορφών επιχειρήσεων.

2.8. Ο έβδομος άξονας αφορά την ενίσχυση της διαφάνειας των εθνικών νομικών μορφών επιχειρήσεων.

Σύμφωνα με την Επιτροπή, πρέπει να ενισχυθούν οι υποχρεώσεις δημοσιότητας που εφαρμόζονται σε όλες τις νομικές οντότητες περιορισμένης ευθύνης.

3. Γενικές παρατηρήσεις

3.1. Η ΕΟΚΕ επιδοκιμάζει τις κατευθυντήριες γραμμές που περιλαμβάνονται στην ανακοίνωση της Επιτροπής με τις οποίες ορίζεται ένα σχέδιο δράσης που αποσκοπεί στον εκσυγχρονισμό του εταιρικού δικαίου και την ενίσχυση της εταιρικής διακυβέρνησης.

3.2. Η ΕΟΚΕ συμφωνεί με τους δύο στόχους που επιδιώκει η Επιτροπή και οι οποίοι είναι συγκεκριμένα η ενίσχυση των δικαιωμάτων των μετόχων και η προστασία των τρίτων, σε συνδυασμό με την προαγωγή της αποτελεσματικότητας και της ανταγωνιστικότητας των επιχειρήσεων, που συμβάλουν τα μέγιστα στην οικονομική ανάπτυξη και τη δημιουργία απασχόλησης. Εξάλλου, όπως τονίζεται και εκ μέρους της Επιτροπής, η πρωτοβουλία αυτή εντάσσεται στο σύνολο των ευρωπαϊκών πρωτοβουλιών που αποσκοπούν στην υλοποίηση των δύο στόχων που προαναφέρθηκαν. Πρόκειται για πρωτοβουλίες στις οποίες συνεκτιμάται και η θέση των εργαζομένων, όπως προβλέπεται στην ανακοίνωση για την κοινωνική ευθύνη των επιχειρήσεων.

3.3. Η ΕΟΚΕ υποστηρίζει τη θέση της Επιτροπής, η οποία προτείνει τη «δέουσα διάκριση» μεταξύ κατηγοριών εταιρειών, προβλέποντας ένα αυστηρότερο καθεστώς για τις εταιρείες που είναι εισηγμένες στο Χρηματιστήριο και τις εταιρείες που προσφεύγουν σε δημόσια εγγραφή (σημείο 2.1 της ανακοίνωσης). Όντως, οι διακρίσεις αυτές επιτρέπουν τη συνεκτίμηση των ιδιαιτεροτήτων και των αναγκών κάθε κατηγορίας εταιρειών.

3.4. Η ΕΟΚΕ διαπιστώνει ότι η ανακοίνωση της Ευρωπαϊκής Επιτροπής περιλαμβάνει ορισμένες αρχές με πολύ γενικό χαρακτήρα. Θα πρέπει να διαπιστωθεί αργότερα με ποιο τρόπο θα συγκεκριμενοποιηθούν. Αυτό ισχύει, για παράδειγμα, για τα μέτρα που προβλέπει να λάβει η Επιτροπή για την ενίσχυση των δικαιωμάτων των μετόχων ή ακόμη και για τη μεταρρύθμιση του διοικητικού συμβουλίου των εισηγμένων εταιρειών.

3.5. Εξάλλου, η ΕΟΚΕ τονίζει ότι ορισμένες έννοιες που χρησιμοποιούνται στην ανακοίνωση είναι ασαφείς και θα πρέπει συνεπώς να διευκρινιστούν. Έτσι, σε σχέση με την ετήσια δήλωση για την «εταιρική διακυβέρνηση» τίθεται το ερώτημα τι σημαίνει η φράση «οποιαδήποτε σημαντική συναλλαγή με άλλα σχετικά μέρη» (σημείο 3.1.1 της ανακοίνωσης).

3.6. Τέλος, η ΕΟΚΕ συμφωνεί σε γενικές γραμμές με το χρονοδιάγραμμα προτεραιοτήτων της Επιτροπής. Τονίζει δε ότι είναι απαραίτητο, το συντομότερο δυνατό και με τη συνεκτίμηση της πραγματικής κατάστασης των επιχειρήσεων, να λυθούν ορισμένα προβλήματα που έχουν, μεταξύ άλλων, διασυνοριακό χαρακτήρα, όπως οι διασυνοριακές συγχωνεύσεις ή η μεταφορά της έδρας μιας εταιρείας σε άλλο κράτος μέλος ή ακόμη και διασυνοριακά εμπόδια όσον αφορά την άσκηση των δικαιωμάτων των μετόχων.

4. Ειδικές παρατηρήσεις

Εταιρική διακυβέρνηση

4.1. Η ΕΟΚΕ επιδοκιμάζει το γεγονός ότι η Ευρωπαϊκή Ένωση δεν έχει την πρόθεση να καθιερώσει Ευρωπαϊκό κώδικα για την εταιρική διακυβέρνηση. Πράγματι, όπως αποδεικνύεται από τη μελέτη που έγινε το 2002 για λογαριασμό της Ευρωπαϊκής Επιτροπής⁽¹⁾, οι βασικές αποκλίσεις που υφίστανται μεταξύ των κρατών μελών είναι αποτέλεσμα των διαφορών μεταξύ των εθνικών νομοθεσιών και όχι των κωδίκων εταιρικής διακυβέρνησης, που εν γένει αποτελούν απόδειξη σημαντικής σύγκλισης. Σε γενικές γραμμές, η ύπαρξη περισσότερων κωδίκων στην Ευρωπαϊκή Ένωση δεν εκλαμβάνεται ως εμπόδιο εκ μέρους των επενδυτών.

4.1.1. Πάντως, στα πλαίσια της παγκοσμιοποίησης και της διεύρυνσης της Ευρωπαϊκής Ένωσης, η ΕΟΚΕ εκτιμά ότι είναι προς το συμφέρον των εταιρειών και των επενδυτών να διαθέτουν τη βεβαιότητα ότι οι ξένες εταιρείες σέβονται ορισμένες βασικές αρχές οι οποίες είναι διεθνώς αναγνωρισμένες και έχουν σχέση με τη χρηστή διαχείριση. Οι αρχές αυτές συμπληρώνουν ή διασαφηνίζουν τις κανονιστικές διατάξεις που έχουν ήδη θεσπιστεί από τα κράτη μέλη. Οι υπόλοιποι κανόνες πρέπει να εμπίπτουν στον χώρο της αυτορρύθμισης, δηλαδή οι κώδικες που αφορούν την εταιρική διακυβέρνηση οι οποίοι καταρτίζονται άμεσα ή με τη στενή συνεργασία των εκδοτών. Η προσέγγιση αυτή, η οποία έχει γενικά στεφθεί από επιτυχία, με την ευελιξία που προσφέρει, επιτρέπει να συνεκτιμώνται καλύτερα οι εξελίξεις που παρατηρούνται στις αγορές και ιδιαιτερότητες που παρουσιάζουν οι

εταιρείες. Η ΕΟΚΕ τονίζει ότι η μη τήρηση των συστάσεων τιμωρείται από τους επενδυτές οι οποίοι παύουν να επενδύουν σε εταιρείες που δεν ακολουθούν τους κανόνες της εταιρικής διακυβέρνησης.

4.1.2. Παρ' όλο που σε γενικές γραμμές η ΕΟΚΕ είναι σύμφωνη με τις αρχές που προτείνει η Επιτροπή όσον αφορά την εταιρική διακυβέρνηση, πρέπει να εξετασθεί με ποιο τρόπο θα τις συγκεκριμενοποιήσει.

4.1.3. Σύμφωνα με την άποψη της ΕΟΚΕ, η Ευρωπαϊκή Ένωση πρέπει να προβαίνει στη θέσπιση διεθνώς αναγνωρισμένων βασικών κανόνων και να μην ακολουθεί μια ιδιαίτερα λεπτομερειακή προσέγγιση, δεδομένου ότι αυτή δεν ανταποκρίνεται στις ανάγκες ευελιξίας που πρέπει να καλύπτονται για την αποτελεσματική λειτουργία των εταιρειών.

4.2. Όσον αφορά στο θέμα της καλύτερης πληροφόρησης για τις πρακτικές εταιρικής διακυβέρνησης, η ΕΟΚΕ συμφωνεί με την αρχή να υποχρεούνται οι επιχειρήσεις να προβαίνουν σε ετήσια δήλωση για το θέμα αυτό, κάτι που γίνεται ήδη σε ορισμένες χώρες με απαίτηση των μετόχων. Η ΕΟΚΕ είναι της γνώμης ότι οι εισηγμένες εταιρείες πρέπει να έχουν διαφανή χαρακτήρα και να παρέχουν στους επενδυτές πληροφορίες σχετικά με τον τρόπο με τον οποίο λειτουργούν.

4.2.1. Πάντως, η ΕΟΚΕ είναι της γνώμης ότι η συμπερίληψη ετήσιας δήλωσης στην έκθεση των εταιρειών που είναι εισηγμένες στο Χρηματιστήριο δεν πρέπει να οδηγήσει στην υποχρέωση του επιτρόπου να προβαίνει σε ενδελεχή έλεγχο του περιεχομένου της δήλωσης αυτής. Ο ρόλος αυτού πρέπει να είναι να διαπιστώνει εάν έχει υποβληθεί η εν λόγω δήλωση.

4.2.2. Εξάλλου, όσον αφορά τις πληροφορίες για το ρόλο που διαδραματίζουν οι θεσμικοί επενδυτές, η ΕΟΚΕ τονίζει ότι θα πρέπει να γίνει μια σαφής διάκριση μεταξύ των επενδυτών αυτών και των μετόχων που έχουν στην κατοχή τους ένα ορισμένο αριθμό τίτλων. Από την άποψη αυτή, κρίνει ότι πρέπει να οριστεί η έννοια «θεσμικός επενδυτής» σε συμφωνία με τον ορισμό που έχει δοθεί στα πλαίσια των κανόνων που ισχύουν για τις χρηματαγορές και ιδιαιτέρως για τις επενδυτικές υπηρεσίες.

4.3. Όσον αφορά στην ενίσχυση των δικαιωμάτων των μετόχων, η ΕΟΚΕ εκτιμά ότι πρέπει να δοθεί στις εταιρείες η δυνατότητα να κάνουν χρήση των νέων τεχνολογιών πληροφοριών και, κατά συνέπεια, ότι πρέπει να προσαρμοστούν οι ισχύοντες κανόνες. Δεν πρέπει να προβλεφθεί υποχρέωση αλλά ευελούσια δράση των εταιρειών.

4.3.1. Σε γενικές γραμμές, η ΕΟΚΕ συμφωνεί με τα μέτρα που προτείνονται από την Επιτροπή προκειμένου να διευκολυνθεί η άσκηση του δικαιώματος ψήφου των μετόχων. Συνεπώς, πρέπει να επιτραπεί στις εταιρείες να ρυθμίσουν τις διαδικασίες ψηφοφορίας και στους μετόχους να ψηφίζουν χωρίς να παρευρίσκονται στη γενική συνέλευση.

(1) Συγκριτική μελέτη των κωδίκων εταιρικής διακυβέρνησης στην ΕΕ και τα κράτη μέλη της: http://europa.eu.int/comm/internal_market/en/company/news/corp-gov-codes-rpt_en.htm

4.3.2. Κατά τα άλλα, λαμβάνει γνώση της πρόθεσης που υπάρχει για τη διενέργεια μελέτης με αντικείμενο την καθιέρωση της αρχής μια μετοχή/μια ψήφος. Είναι ευνόητο ότι η μελέτη αυτή πρέπει να τοποθετηθεί στο γενικότερο πλαίσιο της χρηματοδότησης των εταιρειών και της κατανομής εξουσιών.

4.4. Όσον αφορά τον εκσυγχρονισμό του διοικητικού συμβουλίου των εισηγμένων εταιρειών, η ΕΟΚΕ τάσσεται υπέρ της κατάρτισης συστάσεως στην οποία θα περιλαμβάνονται ορισμένα στοιχειώδη κριτήρια που θα ισχύουν για τη δημιουργία, τη σύνθεση και το ρόλο των επιτροπών που είναι αρμόδιες για τους διορισμούς, τις αμοιβές και τους ελέγχους. Πάντως, κρίνει ότι τα κριτήρια αυτά πρέπει να έχουν πραγματικά στοιχειώδη χαρακτήρα και ότι η Επιτροπή δεν πρέπει να προσφύγει σε μια ιδιαίτερα λεπτομερειακή προσέγγιση η οποία ενδέχεται να εκθέσει σε κίνδυνο την ευελιξία που είναι απαραίτητη για την αποτελεσματική λειτουργία των εταιρειών.

4.4.1. Εξάλλου, η ΕΟΚΕ τονίζει ότι πρέπει να οριστεί η έννοια «σύγκρουση συμφερόντων». Θεωρεί δε ότι δεν πρέπει να υπονομευτεί η αρχή της συναδελφικότητας στις αποφάσεις που λαμβάνει το διοικητικό συμβούλιο. Όντως, εάν κρίνεται σκόπιμο να αναλάβουν επιτροπές να προετοιμάζουν τις αποφάσεις που λαμβάνονται κατόπιν από το διοικητικό συμβούλιο, η σχετική ευθύνη δεν πρέπει να βαρύνει σε καμία περίπτωση τις εν λόγω επιτροπές.

4.4.2. Όσον αφορά στην αμοιβή διευθυντικών στελεχών εισηγμένων εταιρειών, εγκρίνει το στόχο που επιδιώκει να υλοποιήσει η Επιτροπή. Η βελτίωση της διαφάνειας όσον αφορά τις αμοιβές διευθυντικών στελεχών ανταποκρίνεται σε απαίτηση των επενδυτών. Πάντως, η ΕΟΚΕ κρίνει ότι η Ευρωπαϊκή Ένωση δεν πρέπει να παρέμβει στο χώρο αυτό. Είναι προτιμότερο να εφαρμόζονται οι κανόνες και οι συστάσεις των κρατών μελών που καλύπτουν την προβληματική αυτή και συνεκτιμούν τις ιδιαιτερότητες και το πολιτιστικό περίγραμμα κάθε κράτους.

4.5. Όσον αφορά στην ευθύνη των διευθυντικών στελεχών, η ΕΟΚΕ κρίνει ότι, σύμφωνα με την αρχή της επικουρικότητας, το θέμα αυτό πρέπει να ρυθμίζεται από κάθε κράτος μέλος. Εάν είναι απαραίτητη η παρέμβαση της Επιτροπής στο χώρο αυτό, πρέπει οπωσδήποτε να έχει προηγηθεί η εμπειριστατωμένη μελέτη των διαφόρων πτυχών που σχετίζονται με την αστική και την ποινική ευθύνη των διευθυντικών στελεχών και το πρόβλημα της ευθύνης να ρυθμίζεται με τρόπο συνεκτικό παρά αποσπασματικό.

4.6. Όσον αφορά στο συντονισμό των προσαπειών των κρατών μελών για να βελτιώσουν την εταιρική διακυβέρνηση, η ΕΟΚΕ λαμβάνει γνώση της πρόθεσης για τη δημιουργία Ευρωπαϊκού Φόρουμ. Όπως προβλέπεται και από την Επιτροπή, ο στόχος του εν λόγω Φόρουμ είναι να ενθαρρύνει τη σύγκλιση των εθνικών κωδίκων και όχι να ορίσει νέα δεσμευτικά πρότυπα για την εταιρική διακυβέρνηση. Στο Φόρουμ πρέπει να συμμετέχουν εκπρόσωποι των ενδιαφερομένων παραγόντων και συγκεκριμένα οι εκδότες τίτλων και τα χρηματοπιστωτικά ιδρύματα.

Διατήρηση και τροποποίηση του κεφαλαίου

4.7. Η ΕΟΚΕ συμφωνεί με την πολιτική που προβλέπει να ασκήσει η Επιτροπή στο χώρο αυτό. Πρέπει να συνεχιστεί η εξέταση των σχετικών συστάσεων που υποβλήθηκαν από την ομάδα SLIM «εταιρικό δίκαιο».

Ομάδες και πυραμίδες

4.8. Η ΕΟΚΕ επιδοκιμάζει το γεγονός ότι η Επιτροπή δεν έχει την πρόθεση να ενεργοποιήσει εκ νέου την πρόταση οδηγίας για τους ομίλους εταιρειών.

4.8.1. Η ύπαρξη ομίλων εταιρειών αποτελεί μια θεμιτή και ωφέλιμη οικονομική κατάσταση. Οι πρωτοβουλίες που θα κληθεί να λάβει, αν υπάρχει ανάγκη, η Επιτροπή για ομίλους εταιρειών ή πυραμίδες πρέπει να στηρίζονται σε προκαταρκτική μελέτη της χρησιμότητας και του αντίκτυπου των προβλεπόμενων μέτρων. Δεν κρίνεται σκόπιμο να θεσπιστεί με έμμεσο τρόπο από την Επιτροπή ένα δίκαιο για τους ομίλους και να παραλύσει κατ' αυτό τον τρόπο η λειτουργία τους.

4.8.2. Πρέπει να οριστεί η εμβέλεια ορισμένων όρων. Έτσι, η Επιτροπή προβλέπει την απαγόρευση της εισαγωγής στο Χρηματιστήριο κάθε εταιρείας που συμμετέχει σε καταχρηστικές πυραμίδες, εφόσον αυτό κριθεί σκόπιμο με βάση εμπειριστατωμένη μελέτη και σύμφωνα με την γνώμη ανεξάρτητων εμπειρογνομόνων και όχι μόνο της Ευρωπαϊκής Επιτροπής Κινητών Αξιών. Τι σημαίνει ο όρος «καταχρηστικές πυραμίδες»; Θα πρέπει να διευκρινιστεί ποια είναι η διαφορά των «κανονικών» από τις «καταχρηστικές» πυραμίδες.

Αναδιάρθρωση και κινητικότητα των εταιρειών

4.9. Για την υλοποίηση μιας πραγματικά ολοκληρωμένης αγοράς, η ΕΟΚΕ κρίνει ότι είναι απαραίτητο να αρθούν τα εμπόδια για την κινητικότητα των εταιρειών. Από την άποψη αυτή, υποστηρίζει το γεγονός ότι η Επιτροπή προβλέπει να υιοθετηθεί σε σύντομο χρονικό διάστημα δύο προτάσεις οδηγίας, μια για τις διασυνοριακές συγχωνεύσεις και μια άλλη για τη μεταφορά της έδρας μιας εταιρείας από ένα κράτος μέλος σε άλλο.

4.9.1. Πάντως, η ΕΟΚΕ είναι της γνώμης ότι πρέπει να εξεταστεί πώς πρέπει να ρυθμιστεί το θέμα της συμμετοχής των εργαζομένων σε αυτές τις διασυνοριακές συναλλαγές. Οι διατάξεις πρέπει να διασφαλίζουν τα δικαιώματα των εργαζομένων και ιδιαίτερος το δικαίωμα στην πληροφόρηση και τη συμμετοχή σε διαβουλεύσεις, σύμφωνα με τους κανόνες του κοινωνικού διαλόγου και, γενικότερα, στα πλαίσια της (εταιρικής) διακυβέρνησης.

4.9.2. Τέλος, η ΕΟΚΕ επιδοκιμάζει το στόχο για την απλοποίηση της τρίτης και της έκτης οδηγίας για τις συγχωνεύσεις και της διάσπασης εταιρειών και την αρχή της θέσπισης διατάξεων για την υποχρεωτική απόσυρση και εξαγορά. Θα πρέπει να εξεταστεί πόσο μπορούν να υλοποιηθούν οι στόχοι αυτοί.

Η Ευρωπαϊκή ιδιωτική εταιρεία

4.10. Η ΕΟΚΕ έχει δείξει και στο παρελθόν ότι υποστηρίζει με θέρμη την καθιέρωση ενός εθελούσιου καθεστώτος στον τομέα αυτό ⁽¹⁾. Επομένως, επιδοκιμάζει την πρωτοβουλία της Επιτροπής να πραγματοποιήσει «μελέτη σκοπιμότητας για να προσδιορίσει με σαφήνεια τα πρακτικά οφέλη και τα προβλήματα που συνεπάγεται η δημιουργία της Ευρωπαϊκής ιδιωτικής εταιρείας». Η ΕΟΚΕ ζητά την ταχεία εφαρμογή του καθεστώτος αυτού, το οποίο πρέπει να ανταποκρίνεται στις ανάγκες των ΜΜΕ.

Η Ευρωπαϊκή συνεταιριστική εταιρεία και άλλες νομικές μορφές επιχειρήσεων σε ευρωπαϊκό επίπεδο

4.11. Η ΕΟΚΕ τονίζει ότι, τον Ιούλιο του 2003, το Συμβούλιο υιοθέτησε κανονισμό για το καθεστώς της Ευρωπαϊκής συνεταιριστικής εταιρείας και την οδηγία με την οποία συμπληρώνεται το καθεστώς αυτής όσον αφορά τη συμμετοχή των εργαζομένων ⁽²⁾.

4.11.1. Η ΕΟΚΕ υποστηρίζει, εξάλλου, τις πρωτοβουλίες που έχουν ως στόχο την εθελούσια υιοθέτηση νέων ευρωπαϊκών νομικών μορφών επιχειρήσεων. Όντως, οι τομείς των συνεταιρισμών και των αλληλοβοηθητικών οργανισμών πρέπει να διαθέτουν τα μέσα που θα τους επιτρέψουν να επωφεληθούν πλήρως από

⁽¹⁾ ΕΕ C 125 της 27.5.2002.

⁽²⁾ ΕΕ C 129 της 27.4.1998.

τα πλεονεκτήματα που προσφέρει μια ολοκληρωμένη ευρωπαϊκή αγορά.

Η ενίσχυση της διαφάνειας των εθνικών νομικών μορφών επιχειρήσεων.

4.12. Η ΕΟΚΕ συμμερίζεται το ενδιαφέρον που δείχνει για Επιτροπή για το θέμα αυτό και για την ανάγκη να εξεταστούν μεσοπρόθεσμα το εύρος και το είδος της οδηγίας που πρέπει ενδεχομένως να προταθεί.

5. Συμπεράσματα

5.1. Η ΕΟΚΕ επιδοκιμάζει την πρωτοβουλία της Επιτροπής η οποία εντάσσεται στο πλαίσιο ενός νέου σταδίου εναρμόνισης του εταιρικού δικαίου και της ενίσχυσης της εταιρικής διακυβέρνησης. Στο σχέδιο δράσης συνεκτιμάται η διασυννοριακή διάσταση των εμπορικών συναλλαγών. Ιδιαίτερως όσον αφορά την εταιρική διακυβέρνηση, η ΕΟΚΕ ζητά να οριστούν σύντομα διεθνώς αναγνωρισμένες βασικές αρχές για τη χρηστή διαχείριση.

5.2. Το σχέδιο δράσης επικεντρώνεται, στην ουσία, στις σχέσεις μετόχων, επενδυτών και επιχειρήσεων, με απώτερο στόχο την καλύτερη δυνατή διαχείριση αυτών. Η ΕΟΚΕ τονίζει ότι η πρωτοβουλία της Επιτροπής πρέπει να ενταχθεί σε μια πιο σφαιρική πολιτική υπέρ των επιχειρήσεων που ενδιαφέρονται για την προστασία των εργαζομένων.

Βρυξέλλες, 10 Δεκεμβρίου 2003.

Ο Πρόεδρος

της Ευρωπαϊκής Οικονομικής και Κοινωνικής
Επιτροπής

Roger BRIESCH